Шарҳи моҳонаи таваррум • Апрели 2019

Тибқи маълумоти омори расмӣ[1] сатҳи таваррум дар моҳи апрели соли ҷорӣ раванди нисбатан болоравӣ дошта, 1,0 фоизро ташкил дод, ки нисбат ба моҳи қаблӣ (марти с. 2019) ба андози 0,7 банди фоизӣ (б.ф.) зиёд мебошад.

Бояд қайд намуд, ки таварруми бавуқӯъомада дар умум аз сатҳи интизоршаванда каме баланд ҷамъбаст гардида, бештар аз ҳисоби афзоишёбии нархи баъзе аз маҳсулотҳои хӯрокворӣ, ки дар маҷмӯъ 2,0 фоизро (саҳм дар таваррум 1,0 фоиз) ташкил дод, ба вуқӯъ пайваст.

Ҳамзамон, коҳишёбии нархи молҳои ғайрихӯрокворӣ 0,1 фоиз ва нарху тарифҳои хизматрасониҳои пулӣ ба аҳолӣ ба андозаи 0,2 фоиз ба қайд гирифта шуд.

Ба болоравии сатҳи нархҳо, дар ин моҳ қиматшавии нархи маҳсулоти серистеъмоли аҳолӣ, аз қабили гӯшти гов, гӯшти гӯсфанд, биринҷ, картошка, пиёз ва сабзӣ мусоидат намуданд, ки раванди мазкур вобаста ба таъсири омилҳои кутоҳмуддати мавсимӣ, бахусус зиёд гардидани талабот вобаста ба арафаи моҳи шарифи Рамазон ба вуқӯъ пайваст.

Дар баробари ин, дар моҳи баррасишаванда арзоншавии нархи баъзе аз молҳои ғайрихӯрокворӣ, аз ҷумла маводи сӯзишворӣ 2,3 фоиз (бензини навъи АИ-92 1,3 фоиз ва гази моеъ 9,6 фоиз) бинобар сабаби муътадил шудани нархи воридотӣ ба қайд гирифта шуд.

Нарху тарифҳои хизматрасониҳои пулӣ ба аҳолӣ дар моҳи ҳисоботӣ тамоюли пастравӣ дошта, асосан аз ҳисоби арзон шудани арзиши хизматрасонии манзилию коммуналӣ 2,0 фоиз ба амал омад.

Дар натиҷа, сатҳи таварруми солона (дар 12 моҳи охир) дар моҳи апрели соли 2019 тамоюли болоравӣ дошта, 8,3 фоизро ташкил дод, ки нисбат ба моҳи қаблӣ 0,5 б.ф. зиёд мебошад.

Тибқи таҳлилҳо болоравии тамоюли сатҳи таваррум бо дарназардошти "эффекти базавӣ" ва вобаста ба таъсири омилҳои берунию мавсимӣ муваққатӣ арзёбӣ гардида, то интиҳои сол ба ҳудуди муқарраршудаи нишондиҳандаи мақсаднок дар давраи миёнамуҳлат наздик хоҳад шуд.

Таварруми моҳона ва солона, бо %
(манбаъ: Агентии омор, ҳисобҳои БМТ)

Таъсири омилҳои мавсимӣ ва берунӣ ба таваррум, бо %
(манбаъ: Агентии омор, ҳисобҳои БМТ)

Афзоиши гурӯҳи нархҳои истеъмолӣ ва саҳми сохтории онҳо дар таваррум, бо % солона
(манбаъ: Агентии омор, ҳисобҳои БМТ)

Сатҳи таварруми аслӣ** дар моҳи апрели соли ҷорӣ 0,5 фоизро[2] ташкил дода, бо арзёбии солона ба 3,0 фоиз[3] баробар шуд. Ба ин раванд нисбатан мўътадил будани сатҳи нархҳои молҳои ғайрихўрокворӣ (либос ва пойафзол, маҳсулоти таъмир ва сохтмон, маводи шустушўй лавозимот ва ашёи дигари истифодабарии шахсӣ) бештар саҳмгузорӣ намуданд.

Бонки миллии Тоҷикистон бо мақсади бартараф намудани фишорҳои иловагӣ ба сатҳи таваррум ва то интиҳои сол ноил гардидан ба нишондиҳандаи мақсадноки таварруми пешбинишуда татбиқи босамари сиёсати пулию қарзиро идома хоҳад дод.

Таварруми аслӣ, бо %, солона
(манбаъ: Агентии омор, ҳисобҳои БМТ)

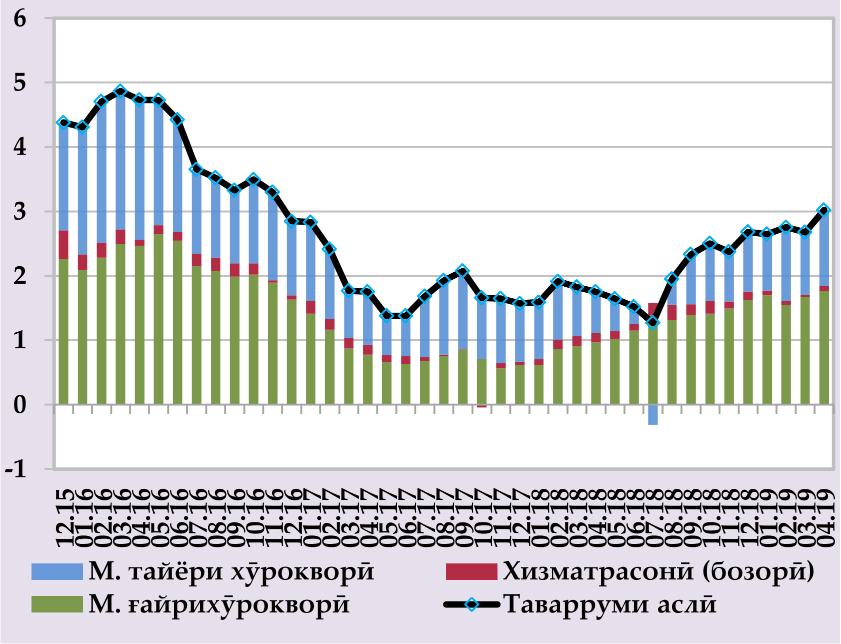

Нишондиҳандаи мақсадноки таварруми солона барои давраи миёнамуҳлат, бо %
(манбаъ: Агентии омор, ҳисобҳои БМТ)

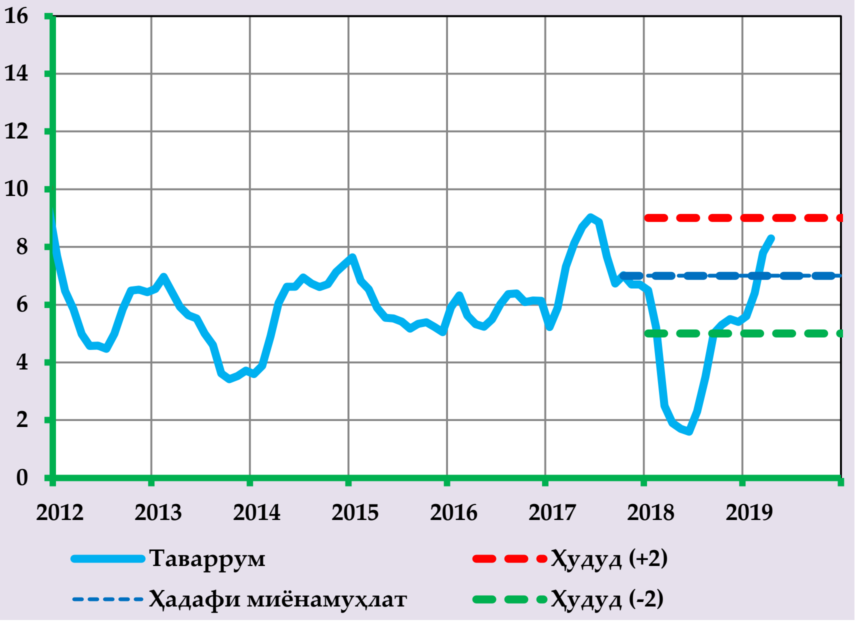

[1] - тибқи маълумоти Агентии омор
[2] - м/м – моҳ нисбат ба моҳ (тағйирёбии моҳона)
[3] - с/с – сол нисбат ба сол (тағйирёбии солона)

Дар ҷаласаи навбатии Кумитаи сиёсати пулию қарзии Бонки миллии Тоҷикистон, ки 2 августи соли 2017 баргузор гардид, Бонки миллии Тоҷикистон ҷиҳати гузариш аз низоми ҳадафгирии нишондиҳандаҳои монетарӣ ба низоми ҳадафгирии таваррум, нишондиҳандаи мақсадноки тавваррумро барои давраи миёнамуҳлат муқаррар ва нашр намуд.

**Таварруми аслӣ, ки тамоюли дарозмуддати нархҳоро бе таъсири лаппишҳои кўтоҳмуддат инъикос менамояд, бо мақсади баҳодиҳӣ ва таҳлили ҷараёни доимии тағйирёбии сатҳи нархҳо дар асоси маълумоти Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (Агентии омор) аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон ҳисоб карда мешавад. Ҳамчун яке аз қисматҳои таркибии таварруми умумӣ (намояи нархҳои истеъмолӣ) таварруми аслӣ раванди устувор ва дарозмуддати тағйирёбии нархҳоро, ки зери таъсири омилҳои талаботи дохилӣ ва монетарӣ ба вуҷуд омадааст, инъикос менамояд. Усули асосии ҳисоби таварруми аслӣ - усули истисноӣ буда, он бо роҳи хориҷ кардани номгўи алоҳидаи маҳсулот ва хизматрасониҳои тамоюли тағйирёбии зиёддошта, ки бо тағйирёбии аслии сатҳи нархҳо алоқаманд нест, ҳисоб карда мешавад. Аз сабаби намояи нархҳои истеъмолӣ номгўи маҳсулоти бо лаппишҳои кўтоҳмуддат ва гузарандаи аз таъсири омилҳои ғайримонетарӣ вобастабуда, аз ҷумла омилҳои таклифот (нархҳои ҷаҳонӣ, шароити табиӣ), мавсимӣ ва маъмурӣ хориҷ карда мешаванд. Яъне, дар ҳисоби таварруми аслӣ маҳсулоти хоми хўрокворӣ, маводи сўзишворӣ ва хизматрасониҳои маъмуран танзимшаванда ба инобат гирифта намешаванд.

Намояи нархҳои истеъмолӣ*

	Вазн,%	тағйирёбии солона,%												Апрел, тағйирёбии моҳона,%
		2015	2016	2017	2018					2019				
					Январ	Март	Июн	Сентябр	Декабр	Январ	Феврал	Март	Апрел	
Таваррум	**100,0**	**5,1**	**6,1**	**6,7**	**6,5**	**2,5**	**1,6**	**5,0**	**5,4**	**5,6**	**6,4**	**7,8**	**8,3**	**1,0**
Маҳсулоти хӯрокворӣ ва нӯшокиҳои беспирт	**53,1**	**3,8**	**6,4**	**7,7**	**7,3**	**0,9**	**-2,1**	**4,8**	**4,9**	**6,3**	**7,9**	**10,2**	**11,4**	**2,1**
Нон ва маҳсулоти нонӣ	17,5	9,1	-2,5	-0,8	-0,9	-3,4	-4,2	4,5	8,9	13,2	15,8	19,7	18,8	-0,7
Биринҷ	2,9	11,6	-9,2	-6,9	-7,0	1,9	8,1	15,8	19,5	20,7	21,9	22,1	25,2	2,2
Орд	10,7	7,8	-3,0	0,3	0,2	-6,0	-8,2	3,9	9,9	16,0	18,7	25,3	22,7	-1,7
Гӯшт ва маҳсулоти он	8,3	-10,2	3,7	13,8	14,0	13,5	4,9	6,7	8,6	9,4	10,2	10,4	11,4	0,0
Гӯшти гов	5,4	-14,3	3,2	14,7	15,0	14,0	3,0	6,1	8,9	9,7	11,2	11,4	12,9	2,3
Тухм	1,5	5,5	12,0	1,0	0,1	-0,6	0,1	7,7	3,9	1,8	-2,0	6,6	-3,1	-4,8
Шир ва маҳсулоти ширӣ	1,7	7,3	0,4	4,4	3,7	2,3	3,7	3,4	4,1	2,6	2,4	3,1	3,2	-0,6
Шир	0,5	16,1	-7,2	6,3	6,3	-2,2	0,7	-1,4	1,3	-2,1	-1,6	0,0	2,3	0,2
Равғани растанӣ ва ҳайвонот	5,7	12,7	11,3	1,3	0,0	-2,5	-0,8	4,7	9,2	9,1	9,6	10,4	8,1	-1,3
Меваҷот	4,3	12,3	16,7	-1,8	-0,3	6,4	24,2	18,2	4,0	2,3	-3,0	-4,0	-12,2	-0,3
Сабзавот	6,6	-12,4	16,5	40,2	37,1	-6,4	-23,8	-1,4	-10,7	-9,7	-3,6	3,7	18,7	13,2
Шакар	2,4	19,3	15,0	-6,7	-7,3	-10,1	-11,2	-11,3	2,7	4,4	4,5	5,7	6,3	-0,6
Нӯшокиҳои беспирт	1,3	13,7	19,9	1,6	2,7	0,6	3,3	3,6	2,8	2,5	5,4	5,1	8,3	4,6
Хӯроки умумӣ**	**0,9**	**14,9**	**19,9**	**2,7**	**2,7**	**3,9**	**3,9**	**6,9**	**8,0**	**8,0**	**6,7**	**6,7**	**8,1**	**1,3**
Нӯшокиҳои спиртдор ва тамоку	**1,4**	**15,9**	**11,8**	**6,2**	**6,2**	**8,0**	**4,7**	**6,4**	**5,4**	**6,5**	**4,6**	**3,8**	**3,8**	**0,2**
Маҳсулоти ғайрихӯрокворӣ	**29,2**	**7,9**	**5,7**	**4,4**	**4,3**	**4,0**	**5,8**	**5,7**	**6,4**	**6,3**	**5,6**	**6,3**	**6,0**	**-0,1**
Либос ва пойафзол	9,7	9,2	14,5	9,2	2,5	3,0	4,9	4,6	5,6	14,4	14,3	14,7	14,4	0,3
Масолеҳи таъмир ва сохтмон	3,7	2,2	-0,9	2,4	2,5	4,9	6,1	7,0	7,3	7,8	5,5	6,0	5,9	0,2
Маводи шустушӯй	1,8	15,5	1,2	4,0	3,1	4,0	0,7	3,2	6,2	6,2	6,1	7,0	8,0	0,3
Доруворӣ	2,9	24,7	14,1	1,0	0,7	2,2	1,9	9,2	10,4	10,7	6,3	6,4	9,2	1,0
Сӯзишвории нақлиёт	2,0	-7,0	2,9	27,7	25,9	14,1	26,4	14,1	12,2	7,2	3,0	5,4	2,3	-2,3
Дигар намуди сӯзишворӣ	1,3	19,0	3,0	0,9	0,4	-8,1	-8,9	-8,9	-8,4	-8,4	-4,5	-5,0	-12,8	-8,2
Васоити нақлиёт	0,9	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,1	4,4	4,4	5,2	5,2	8,3	8,1	6,9	-1,1
Лавозимот ва ашёи дигари истифодабарии шахсӣ	1,5	7,6	7,1	8,6	7,3	9,1	11,9	8,4	8,3	8,7	8,5	8,5	7,8	-0,2
Хизматрасониҳо	**15,2**	**2,2**	**4,5**	**7,7**	**7,9**	**5,0**	**7,3**	**4,3**	**4,9**	**2,1**	**3,1**	**3,4**	**3,3**	**-0,2**
Манзилӣ-коммуналӣ	5,2	3,2	9,8	17,5	17,1	11,7	20,5	11,3	10,8	9,8	9,6	12,3	10,5	-1,0
Иҷорапулии манзил	0,2	14,3	0,0	0,0	0,0	1,4	4,6	5,0	5,0	5,0	5,0	6,5	6,5	0,0
Обрасонӣ ва партовбарорӣ	0,7	20,1	5,1	9,1	11,6	8,4	9,5	9,5	9,4	8,4	8,4	8,7	8,7	0,0
Қувваи барқ	2,6	0,0	28,6	14,7	15,0	15,0	14,9	14,7	14,9	14,6	14,6	14,6	14,4	0,0
Оби гарм	0,0	14,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	0,0
Газ	1,1	-6,3	-6,6	40,1	35,7	8,5	52,3	8,7	6,2	2,8	0,9	14,1	4,8	-5,3
Нақлиёт	4,4	-2,3	-1,4	2,8	5,0	0,7	-0,6	-0,7	2,9	-4,8	-0,7	-2,4	-1,0	0,3
Алоқа	1,6	0,8	0,0	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0
Маориф	1,6	2,6	11,3	5,3	2,0	1,5	1,5	0,2	0,3	0,7	0,7	0,7	0,7	0,0
Тандурустӣ	0,8	14,0	1,9	1,7	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Маишӣ	1,9	12,3	5,2	1,1	0,9	1,5	2,9	1,8	3,3	3,3	2,9	3,2	3,4	0,3

*Дар ҷадвали мазкур номгӯи молу маҳсулот ва хизматрасониҳои истифодаи онҳо ба таври умум ё серистеъмоли аҳолӣ нишон дода шудааст. Аз ин лиҳоз, маълумоти пурра оид ба номгӯи маҳсулот (аз рӯи сабади истеъмолӣ-546 номгӯи маҳсулот) дар сомонаи расмии Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (www.stat.tj) ҷойгир мебошад.

** - Ошхона, қаҳвахона ва тарабхонаҳо